ËÈÑÒÀß ÑÒÐÀÍÈÖÛ...
1997–2007

УДК
ББК

Фонд духовного возрождения «Рухият»
ОАО «Татнефть»

Листая страницы... (1997–2007). – Казань: Изд-во Рухият, 2007. – 32 с.

© Издательство «Рухият» , 2007

ФОНД ДУХОВНОГО ВОЗРОЖДЕНИЯ «РУХИЯТ» ОТКРЫТОГО АКЦИОНЕРНОГО ОБЩЕСТВА «ТАТНЕФТЬ»

На всем протяжении своего существования «Татнефть» заявляла и заявляет о себе как социально ориентированная компания. Она вносит огромный вклад в развитие социальной сферы Республики Татарстан, оказывает весомую поддержку здравоохранению и народному образованию, культуре и спорту, ветеранам и молодежи.

Официальный статус фонд «Рухият» получил в январе 1997 года.

Учредители Фонда – ОАО «Татнефть», акционерные банки «Девон-Кредит» и «Зенит», ЗАО «Татех» и «Татойлгаз», страховая компания «Чулпан».

Попечительский совет Фонда – Мухамадеев Р.Н., зам. генерального директора ОАО «Татнефть», Председатель Совета Фонда «Рухият»; Яруллин Г.К., председатель профкома ОАО «Татнефть»; Тазиев М.З., начальник НГДУ «Альметьевнефть»; Нурмухаметов Р.С., начальник НГДУ «Лениногорскнефть»; Вафин Ф.С., генеральный директор ЗАО СК «Чулпан»; Максимов Ю.К., директор благотворительного Фонда «Милосердие»; Рафиков Р.А., начальник ОТЭИ и РПО ОАО «Татнефть»; Хайруллин И.А., генеральный директор ЗАО «Татех»; Шайхутдинова Ф.А., исполнительный директор Фонда «Рухият»

ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ ФОНДА:

– содействие развитию культуры, литературы, искусства в Республике Татарстан, организация культурно-просветительских работ;
– активизация духовного возрождения и культурной жизни нефтяного региона РТ;
– подготовка и проведение конкурсов в области литературы и искусства;
– учреждение и присуждение премий по итогам конкурсов в области литературы и искусства;
– выявление молодых талантов и содействие их творческому росту;
– выявление талантливых детей в нефтяном регионе РТ, содействие развитию их способностей в получении ими образования в престижных учебных заведениях РТ.

ИЗДАТЕЛЬСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

Издательство фонда ориентировано на выпуск книжной продукции, посвященной истории, культуре, духовной жизни татарского народа и народов Республики Татарстан. Первым опытом создания презентационных изданий стал иллюстрированный полноцветный фотоальбом «Көмеш чишмәләр жыры» – «Песня серебряных родников» о проводимой «Татнефтью» экологической кампании по возрождению родников. Затем появились издания: фотоальбом «Ромашкино», посвященный 50-летию одного из десяти самых крупных месторождений мира – Ромашкинскому, альбом «Акбүз атым, ак канатым» – «Конь мой крылатый», в котором отражена история развития коневодства и конного спорта в Татарстане.

Затем настала очередь книг, посвященных татарским общественным деятелям. Первой в этой серии стала книга о Шигабутдине Марджани. В истории татарской общественной и исторической мысли личность Ш.Марджани занимает особое место, это наиболее яркая фигура реформаторского движения XIX столетия

Фонд «Рухият» выпустил в своем издательстве книгу «Шигабутдин Марджани», представляющую собой подробную биографию ученого, которая принадлежит перу известного дореволюционного автора Ш.Шарафа. Последний раз эта биография была опубликована в юбилейном сборнике в 1915 году.

В советские времена особую популярность имели книги из серии «Жизнь замечательных людей». Известный ученый-историк Миркасым Усманов, увидев книгу «Шигабутдин Марджани», порекомендовал создать своего рода татарскую ЖЗЛ. Затем вышел в свет научно-библиографический сборник, посвященный 140-летию известного татарского ученого, писателя, религиозного и общественного деятеля Ризаэтдина Фахретдина. Одному из лучших мусульманских учебных заведений начала XX века – медресе деревни Иж-Боби – посвящен историко-документальный сборник «Бертуган Бубилар һәм Иж-Бубый мәдрәсәсе». 130-летнему юбилею известного татарского публициста, педагога и общественного деятеля Фатиха Карими посвящена книга «Фатих Карими», в которую вошли биографические очерки о Ф.Карими, его отце Гильмане, документальные материалы, статьи, фотографии, письма. К 115-летнему юбилею татарского ученого-историка, писателя и педагога Газиза Салиховича Губайдуллина было приурочено издание «Газиз Гобәйдуллин».

Ценным подарком для научных сотрудников, студентов и широкого круга читателей, интересующихся историей татарской культуры, стала книга ««Шура» журналы (1908–1917): Әдәбият мәсьәләләре». Научно-исследовательское издание посвящено деятельности татарского журнала «Шура», издававшегося в 1908–1917 гг.

Фонд «Рухият» в свое время создавался для поддержки молодых прозаиков и поэтов нефтяного края, но вскоре он, расширив свои границы, стал оказывать помощь многим талантливым писателям республики. Сегодня книги, изданные Фондом, знают по всей России. Один из монументальных проектов – семитомный труд «История татар с древнейших времен». Первый том, освещающий период с древнейших времен до 7 века н. э., вышел при финансовой поддержке АБ «Девон-Кредит».

В 1998 году сборником стихов Фаниса Яруллина «Көзге моң» фонд начал издание

поэтической серии «Шедевры поэзии». Изданы сборники Гамиля Афзала, Нура Ахмадиева, Рашита Ахметзянова, Сажиды Сулеймановой, Клары Булатовой, Роберта Ахметзянова, Зульфата, Гарая Рахима, Адипа Маликова, Мударриса Аглямова, Роберта Миннуллина, Айдара Халима, Эльмиры Шарифуллиной, Равиля Файзуллина, Марселя Галиева, Энже Муэминовой, Флеры Гиззатуллиной, Радифа Гаташа, Наиса Гамбара.

В 2001 году вышел в свет песенный сборник «Мы – дети мира», в который него вошли 27 произведений шести композиторов нефтяного региона Татарстана: Гульназ Зариповой, Эльмиры Гильфановой, Рената Хакимова, Натальи Максютовой и Лилии Тагировой. Эти песни сразу же завоевали популярность, солисты и ансамбли включили их в свой репертуар.

В 2003 году были широко отмечены две знаменательные даты – 60-летие начала промышленной добычи нефти в Татарстане и полувековой юбилей нефтяной столицы республики – города Альметьевска. В честь этих юбилеев фонд «Рухият» выпустил в свет альбом «Татнефть. История компании».

В честь 100-летия выдающегося деятеля культуры, первой татарской женщины-композитора Сары Садыковой фонд издал книгу на татарском и русском языках «Песнь благодарности».

Одна из роскошно оформленных книг – сборник песен «Ядкарь». Его автором является председатель попечительского Совета Национальной библиотеки РТ, председатель комитета по культуре, науке, образованию и национальным вопросам Госсовета РТ Разиль Валеев. За эту книгу автору вручена премия им. Г.Тукая.

За 10 лет своего существования фонд «Рухият» выпустил более 120 книг. Продукция издательства отличается высоким художественным и полиграфическим исполнением. Издательство «Рухият» поддерживает тесные партнерские отношения с полиграфическо-издательским комплексом **«Идел-Пресс»**, **Татарским книжным издательством**, издательством **«Тамга»,** московскими издательствами **ScanRus**, **2Print**, финской типографией **Otavan Kirjapayno Oy**. Книжная продукция издательства фонда была отмечена дипломами на престижных выставках-ярмарках.

Большую часть книг фонд «Рухият» безвозмездно передает городским и районным библиотекам республики. Несколько сотен тысяч книг переданы Национальной библиотеке Республики Татарстан, библиотекам Казанского государственного университета, Всемирного Конгресса татар, театров, санаториев-профилакториев нефтяного региона и др. Стало доброй традицией проводить презентации новых книг издательства Фонда духовного возрождения «Рухият». Праздники книги состоялись в Альметьевске и Казани.

I. ПУБЛИЦИСТИКА

Серия «Шәхесләребез» (Знаменитые личности) –
Научно-биографические сборники

1. **Шиһабетдин Мәрҗани**. – Әлмәт: Рухият, 1998. – 175 б.
ISBN 589706-002-9. Тираж 1500.
Китап мәшһүр татар галиме, тарихчы, дин һәм җәмәгать эшлеклесе Шиһабетдин Мәрҗанинең 180 еллык юбилее уңаеннан нәшер ителде. Киң катлау укучыларга галимнең тормышы хакындагы тәфсыйльле мәгълүмат аз билгеле иде. Шуны исәпкә алып, Шәһәр Шәрәфнең 1915 елда «Мәрҗани» исемле җыентыкта басылып чыккан язмасы гарәп имлясыннан күчерелде һәм фоторәсемнәр белән баетылды. Китап хәзерге татар әдәби теленә якынайтып тәкъдим ителә.

2. **Ризаэтдин Фәхретдин: Фәнни-биографик җыентык = Ризаэтдин Фахретдинов: Научно-биографический сборник**. –
Казан: Рухият, 1999. – 224 б.
ISBN 589706-008-8 Тираж 5000.
Китап мәшһүр татар галиме, тарихчы, дин һәм җәмәгать эшлеклесе Ризаэтдин Фәхретдиннең 140 еллык юбилее уңаеннан нәшер ителде. Җыентыкта Р.Фәхретдиннең үзе тарафыннан язылган тәрҗемәи хәле, кызы Әсма Шәрәфнең әтисе турындагы истәлекләре урын алды. Китапка галимнең җәмәгатьчелеккә моңарчы аз мәгълүм булган хатлары һәм фоторәсемнәре, шулай ук архив документлары һәм чит ил матбугатында басылган мәкаләләр дә кертелде.

3. **Бертуган Бубыйлар һәм Иж-Бубый мәдрәсәсе: Тарихи-документаль җыентык**. – Казан: Рухият, 1999. – 240 б.
ISBN 589706-012-6. Тираж 2000.
Җыентыкта XX йөз башында төрки-татар һәм мөселман халыкларының иҗтимагый фикер үсеше һәм мәгариф тарихында шөһрәт казанган бертуган Бубыйлар һәм Иж-Бубый мәдрәсәсенә караган документаль чыганаклар һәм материаллар туплап бирелде.

4. **Фатыйх Кәрими: Фәнни-биографик җыентык = Фатих Карими: Научно-биографический сборник**. –
Казан: Рухият, 2000. – 320 б.
ISBN 89706-018-5. Тираж 3000.
Китап күренекле татар әдибе, журналист, педагог һәм тәрҗемәче, җәмәгать эшлеклесе Фатыйх Кәриминең 130 еллык юбилее уңаеннан нәшер ителде. Җыентыкта Гыйльман ахун һәм Фатыйх Кәримиләрнең тәрҗемәи хәлләре, иҗтимагый эшчәнлекләре буенча документаль материаллар, хатлар, фоторәсемнәр һәм мәкаләләр тупланды. Ф.Кәриминең «Истанбул мәктүбләре» китабыннан өзекләр дә бирелде.

5. **Газиз Гобәйдуллин: фәнни-биографик җыентык**.
Казан: Рухият, 2002. – 336 б.
ISBN 89706-040-1. Тираж 2000.
Китап күренекле татар тарихчы галиме, әдип һәм педагог Газиз Салих улы Гобәйдуллинның тууына 115 ел тулу уңае белән нәшер ителде.
Җыентыкта галимнең улы Сәлман Гобәйдуллин тарафыннан әтисенең тормыш юлын тәфсыйльле тасвирлаган очерк дөнья күрде. Газиз Гобәйдуллинның рус һәм татар телләрендәге тарихи, әдәбият тарихына багышланган мәкаләләре һәм хикәяләре урын алды. Шулай ук Г.Гобәйдуллинга багышланган фәнни мәкаләләр, аның турында истәлекләр, архив материаллар һәм хатлар, фоторәсемнәр һәм библиография туплап бирелде.

6. **Бертуган Рәмиевләр: фәнни-биографик җыентык**. –
Казан: Рухият, 2002. – 368 б.
ISBN 89706-044-4. Тираж 2000.
Бу китап татар халкының алтын бәрабәрендә кыйммәтле, затлы һәм мәртәбәле шәхесләре – бертуган Шакир һәм Закир Рәмиевләргә багышлана. Җыентыкта аларның тормышларын һәм эшчәнлекләрен яктырткан мәкаләләр, чыганаклар бергә тупланды.
Китап милли мәдәниятебез һәм әдәбиятыбыз тарихы белән кызыксынучы киң катлау укучыларга тәкъдим ителә.

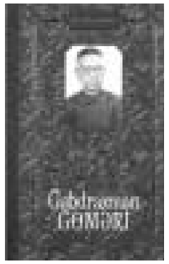

7. **Габдрахман Гомәри: Фәнни-биографик җыентык**. – Казан: Рухият, 2002. – 384 б.
ISBN 89706-054-1. Тираж 1000.
Бу китап татар халкының алтын затлы һәм мәртәбәле шәхесләре – Габдрахман Гомәригә багышлана. Җыентыкта аның тормышын һәм эшчәнлеген яктырткан мәкаләләр, чыганаклар бергә тупланды.
Китап милли мәдәниятебез һәм әдәбиятыбыз тарихы белән кызыксынучы киң катлау укучыларга тәкъдим ителә.

ПУБЛИЦИСТИКА

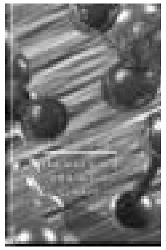

1. **Саттаров Үзбәк.** Молекулар дөньясына сәяхәт. – Казан. – Рухият, 1998. – 192 б. ISBN 5-89706-006-1. Тираж 3000 экз.
Китапта күренекле нефть белгече, галим, язучы, журналист Үзбәк Саттаровның (1922–1982) органик химия, нефть, газ, су турында, аларның табигатьтә һәм тормышта тоткан урыны хакында язылган фәнни хезмәтләре, күзәтү-фикерләре тупланган. Бу кызыклы фәнни-популяр басма урта мәктәпнең өлкән сыйныф укучыларына, югары уку йорты студентларына һәм, гомумән, химия, нефть, газ һәм су белән кызыксынган киң катлам укучыларга тәкъдим ителә.

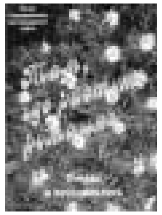

2. **Там где растут ромашки**. Очерки и воспоминания работников и ветеранов НГДУ «Лениногорскнефть» / Сост. А.З.Галеев, И.Ш.Давлетбаев, Н.А.Мельников, Н.И.Сайдашев, Н.И.Якушин. – М.: РадиоСофт, 1998. – 272 с.: ил.
ISBN 5-93037-002-8. Тираж 3000.
Книга посвящена 50-летию со дня открытия уникального Ромашкинского месторождения нефти, давшему начало большой нефти Татарстана. В нее вошли воспоминания непосредственных участников этого знаменательного события, ветеранов и тех, кто трудится сегодня в НГДУ «Лениногорскнефть».

3. **Наиля Ганиева.** Нижняя Мактама. – Казан: Рухият, 1999. – 112 б. ISBN 5-89706-010-Х. Тираж 1000.
История деревни Нижняя Мактама Альметьевского района с фотоиллюстрациями.

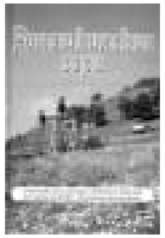

4. **Ромашкинские зори** / Очерки, рассказы, стихи и песни ветеранов НГДУ «Лениногорскнефть» / Сост. Н.А.Мельников, Н.И.Сайдашев, А.З.Галеев, М.К.Садовин. – М.: РадиоСофт, 2000. – 224 с., 16 с. ил.
ISBN 5-93274-003-5. Тираж 3000.
В книгу вошли произведения ветеранов-нефтфяников НГДУ «Лениногорскнефть». Их рассказы, стихи и песни, написанные от всего сердца, рассказывают о героическом труде замечательных людей, добывающих «черное золото» Татарстана, об их мечтах, об их интересах, о замечательной природе этой щедрой земли.

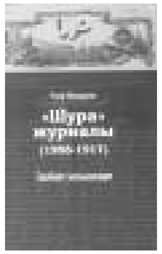

5. **Мәрданов Р.Ф.** «Шура» журналы (1908–1917): әдәбият мәсьәләләре. – Казан. – Рухият, 2001. – 152 б.
ISBN 5-89706-020-7. Тираж 1000 экз.
Бу китап – татар мәдәниятенең күренекле шәхесләреннән Ризаэддин Фәхретдин мөхәррирлегендә, бертуган Закир һәм Шакир Рәмиевлар наширлегендә 1908–1917 елларда чыккан мәшһүр татар журналы «Шура»ның эшчәнлегенә багышланган махсус гыйльми тикшеренү.
Хезмәттә «Шура» мөхәррире Р.Фәхретдиннең журналдагы эшчәнлеге, Рәмиевлар, журналның тарихы, эчтәлеге, кыйбласы, авторлары, укучылары, таралу даирәсе, бигрәк тә татар әдәбияты тарихындагы урыны h.б. турында бай фактик материал һәм кызыклы мәгълүмәтлар тасвирланган.

6. **Каниф Хакимов, Елена Хакимова.** Здоровье в руках самого человека. – Казань. – Рухият, 2001. – 128 с. ISBN 5-89706-706-4. Тираж 1000 экз.
С появлением человека на свет, его извечная забота о здоровье. Не всех оно одинаково жалует. Кто-то с молодости жалуется на хвори, другой к середине жизни становится постоянным пациентом клиник и завсегдатаем аптек...
А можно ли (хотя бы попытаться) быть на «ты» со своим организмом, обходясь без врача, лекарств и «неотложки»?
Авторы предлагают ряд рекомендаций, систематическое соблюдение которых может позволить на многие десятилетия сохранить здоровье и доброе настроение.

7. История татарского народа с древнейших времен. **I том.** – Казань: Рухият, 2002. – 552 с.
ISBN 5-89706-048-7. Тираж 10000.
Первый том «Народы степной Евразии в древности» (2 тыс. до н.э. – 1 тыс. н.э.) о древнетюркских народах и государственных образованиях, состоит из обзора источников и литературы, научных статей, корпуса источников. Издание подготовлено Институтом истории АН Республики Татарстан совместно с научными учреждениями и ведущими учёными РФ.

8 **Смолькин Н.С.** Ступени. – Казань: «Рухият», 2003. – 184 с.
ISBN 5-89706-065-7. Тираж 500.
Издание, посвященное жизни и деятельности Кашаева А.С., осуществлено на средства местного внебюджетного фонда «Альметьевску – 50 лет».

9. **Александр Малов.** В краю сокровищ и богатырей (Из истории первого двадцатилетия «Татнефти»). – Казань: «Рухият», 2004. – 336 стр. ISBN 5-89706-076-2. Тираж 1200 экз. Автор прожил на юго-востоке Татарстана многие годы и сохранил о нем самые теплые воспоминания, о чем он пишет в этой книге.

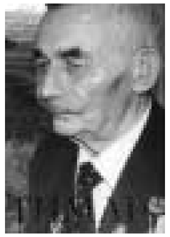

10. **Смолькин Н.С.** Гимай. – Казань: «Рухият», 2004. – 128 с.
ISBN 5-89706-040-1. Тираж 500.
Эта книга о человеке непростой судьбы Гимае Ахметгалееве. Его юность выпала на время крутого перелома в деревне. Он был в числе организаторов первых колхозов, воевал на фронте, получив в бою тяжелое увечье, выдержал все испытания и много лет потом отдал нелегкой работе председателя колхоза, бригадира, достигнув значительных успехов, за что удостоен многих наград, в том числе ордена Ленина.

11. **Славные буровички «Татанефти».** – Казань: «Рухият», 2005. – 192 с. ISBN 5-89706-092-4. Тираж 1500.
Неутомимые женщины с тридцатикратным запасом выносливости… На подступах к большой татарстанской нефти они заменили ушедших на фронт мужчин-буровиков, работая на проходке разведочных и эксплуатационных скважин. «Вахтовали» они и после войны.

О различных нюансах жизни и нелегкой ноше буровичек рассказывает эта книга.

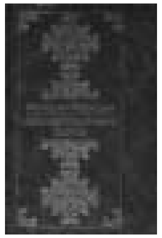

12. **Риза Фахретдин.** «Җәвамигуль-кәлим шәрехе». – Казан: Рухият, 2005. – 352 б. ISBN 5-89706-095-9. Тираж 2000.
Мәшһүр дин белгече, галим, җәмәгать эшлеклесе, мөфти Ризаэддин Фәхреддиннең «Җәвәмигуль-кәлим» шәрехе әсәре сайланма хәдисләргә авторның аңлатмаларыннан гыйбарәт. Бу китап әһәмиятле дини әсәр булудан тыш, шул чор татар җәмгыяте хакында мөһим тарихи чыганак та булып тора.

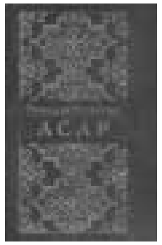

13. **Риза Фахретдин.** Асар. 1 том. – Казан: Рухият, 2007. – 360 б.
ISBN 5-89706-100-9. Тираж 2000.
Мәшһүр дин белгече, галим, җәмәгать эшлеклесе, мөфти Ризаэддин Фәхреддиннең «Асар» дип аталган дүрт томлы биобиблиографик хезмәтенең беренче җилде-томы тәкъдим ителә.

14. **Альметьевская энциклопедия**. – Казань: «Рухият», 2006. – 632 с. ISBN 5-89706-099-1. Тираж 3000.
Первый том Альметьевской энциклопедии, посвященный природе Юго-Востока Республики Татарстан, представ-ляет собой научно-справочное издание, включающее более 1200 статей (в том числе 8 обзорных), около 1000 цветных иллюстраций и карт.
Книга предназначена для преподавателей вузов, учителей средних школ, студентов, школьников и всех интересующихся природой родного края.

15. **Гамира Гадельшина.** Вспомнить запах полыни. – Казань: Рухият, 2007. – 232 с.
ISBN 978-5-89706-105-1. Тираж 1500 экз.
В книге собраны очерки известного журналиста, рассказывающие о жизни татарских общин и диаспор, раскиданных по всему миру. Далеко не случайно видный татарский историк, профессор Булат Султанбеков назвал эти очерки «Энциклопедией современной жизни татар».

II. АЛЬБОМЫ И БУКЛЕТЫ

1. **«МУХАМЕДЬЯР И ЕГО ВРЕМЯ»** – Альбом посвящен выдающемуся средневековому поэту и мыслителю Мухаммедъяру, занимающего особое место в истории татарской литературы. Казань: Рухият, 1998. Тираж 1000.

2. **«РОМАШКИНО»** – Фотоальбом посвящен 50-летию Ромашкинского месторождения – одного из десяти самых крупных нефтяных месторождений мира. Казань: Рухият, 1998.
ISBN 89706-005-3. Тираж 5000.

3. **Көмеш чишмәләр җыры = Песня серебряных родников = The song of the silver springs**. – Альметьевск: Рухият, 1998. – 240 с. ISBN 589706-005-3
Иллюстрированный полноцветный фотоальбом, посвященный родникам нефтяного региона РТ.

4. **«Ринат Галеев. Время. События. Люди.»** – Альбом посвящен жизни и деятельности генерального директора ОАО «Татнефть» Р.Г.Галеева и его команды в годы экономических реформ. Казань: Рухият, 1999. ISBN 89706-009-6. Тираж 2000.

5. **Акбүз атым, ак канатым == Конь мой крылатый**. – Казань: Рухият, 2000. – 300 с.
ISBN 89706-022-03. Тираж 3000.
В альбоме отражена история и развитие коневодства и конного спорта в Республике Татарстан. (На татарском, русском языках)

6. **Мөдәррис Ибраһимов**. Фатыйх Кәрими (буклет). – Казан: Рухият, 2000. – 1000 экз.
Китап күренекле татар әдибе, журналист, педагог һәм тәрҗемәче, җәмәгать эшлеклесе Фатыйх Кәриминең тормышына һәм иҗтимагый эшчәнлегенә багышланган.

7. **Азнакай тамчылары.** – Казан: Рухият, 2000. Тираж 1000.
Бу җыентыкта Азнакай районында туып үскән яки анда яшәп хезмәт итүче сәнгать, әдәбият, мәдәният осталары турында мәгълүматлар тупланды, аларның иҗатыннан үрнәкләр бирелде.

8. **Актүбә уенчыгы = Игрушка из Актюбы.** Буклет. – Казан: «Рухият», 2002. – 50 б.

9. Альбом **«Ахсан Фатхутдинов».** – Казань: Рухият, 2002. ISBN 5-89706-025-8. Тираж 3000.
Альбом, посвященный творчеству известного художника, лауреата гос. премии им. Г.Тукая РТ Ахсана Фатхутдинова с иллюстрациями работ.

10. Альбом **«Татнефть. История компании». –** Казань: Рухият, 2003. ISBN 89706-064-9. Тираж 5000.
В альбом-книге, посвященной истории и становлению нефтяной промышленности РТ, использованы документы и фотоматериалы из фондов Российского государственного архива древних актов, ГУК Политехнического музея, Национального музея РТ, Национального архива РТ, Центрального государственного архива историко-политической документации РТ, Национальной библиотеки РТ, Научной библиотеки им. Лобачевского Казанского государственного университета, Геолого-минераллогического музея им. А.А.Штукенберга Казанского государственного университета, Музея Казанской химической школы им. Бутлерова, Татарского книжного издательства РТ.

11. Буклет **Альметьевская средняя школа №5.** – Казань: Рухият, Тамга, 2004. – 44 с. Тираж 300 экз.

12. Буклет **Альметьевское музыкальное училище имени Ф.З.Яруллина.** – Казань: Рухият, Тамга, 2004. – 28 с. Тираж 300.

13. Альбом **Сәхнә ул – могҗиза!** – Казан: «Рухият», 2004. – 144 б. ISBN 589706-071-1. Тираж 1000 экз.
Китапта Г.Камал исемендәге Татар дәүләт академия театрында эшләүче иҗат төркеме – 1961 елда Мәскәүдә Щепкин исемендәге Югары театр училищесын тәмамлаучыларның татар театр сәнгате өлкәсендәге хезмәтләре яктыртыла.

14. Буклет **Альметьевская музыкальная школа №1.** – Казань: Рухият, РА Лариса, 2005. – 28 с. Тираж 300.

15. **Мастера изобразительного искусства**. – Казань: Рухият, 2006. – 104 с.
ISBN 589706-098-3. Тираж 1800 экз.

III. ПОЭЗИЯ

Шедевры татарской поэзии

1. **Фәнис Яруллин**. Көзге моң. – Казан: Рухият, 1998. – 223 б. ISBN 589706-001-0. Тираж 3000.
Татарстанның атказанган мәдәният хезмәткәре, М.Җәлил исемендәге яшьләр, Г.Тукай исемендәге Дәүләт бүләкләре лауреаты шагыйрь Фәнис Яруллинның бу китабына соңгы 3-4 ел дәвамында язылган яңа шигырьләре тупланды.
Аларда мәңгелек мәхәббәт яктысы, Үткәннәр белән бүгенгене тоташтыручы Хәтер басмалары, Заман агышының ярсу дулкыннары, Вакыт атының офыклар аша сикереп киләчәккә чабуы, кыскасы, тормыш һәм яшәеш безнең алдыбызга куйган проблемалар, шагыйрь җаныннан тамган кандай, шигъри тамчылар булып бергә җыйналган.

2. **Рәшит Әхмәтҗан**. Сайланма әсәрләр. – Казан: Рухият, 1998. – 416 б. ISBN 589706-005-3. Тираж 3000.
Бу җыентыкка Рәшит Әхмәтҗанның моңлы наз, сагышлы өмет, ярсулы хис белән өртелгән шигырьләре, поэмалары сайлап алынды, Шагыйрьнең күңел дөньясы – олы бер дәвергә тиң кыска гына гомеренең җан тибрәнеше сыйган лирикасында.

3. **Саҗидә Сөләйманова**. Тормыш исәнме! – Казан: Рухият, 1998. – 511 б. ISBN 589706-005-3. Тираж 3000.
Бу җыентыкка вакытсыз арабыздан киткән күренекле татар шагыйрәсе Саҗидә Сөләймानованың төрле елларда иҗат ителгән сабырлык, моң, наз белән өретелгән лирикасы, гражданлык пафосы белән сугарылган эпик шигырьләре, җырлары, кайбер поэмалары тупланды.

4. **Зөлфәт.** Йөрәгемне былбыл чакты. – Казан: Рухият, 1999. – 416 бит. ISBN 5-89706-016-9. Тираж 3000.
Татарстанның атказаган сәнгать эшлеклесе, республикабызның М.Җәлил һәм Г.Тукай бүләкләр исемендәге иясе шагыйрь Зөлфәтнең бу шигырьләре шигърияткнең канаты кагынган һәр буын кешеләренә атап язылган. Ихластан әйтелгән мәхәббәт сүзләре, югалтулардан әрнегән зарлы хисләре, тормыш тәҗрибәсе һәм акыл туплаган олыгайган кешегә хас уйланулар бу китапта. Кеше язмышларына, халык тарихына кагылмаса, сүзләр шигырьгә әверелмәс. Шагыйрь шуңа инанып иҗат итә.

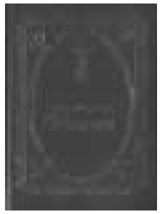

5. **Нур Әхмәдиев**. Чакматаш. – Казан: Рухият, 2000. – 512 б. ISBN 589706-017-7. Тираж 3000.
Бу җыентыкка шигърият һәм проза өлкәсендә үз тавышын ишеттергән, нефть төбәгендә яшәүче танылган шагыйрь Нур Әхмәдиевның утыз елдан артык иҗатының иң яхшы үрнәкләре кертелде. Авторның халкыбыз язмышы, тарихыбыз, туган тел турындагы фәлсәфи уйланулары, мәхәббәт шигырьләре укучыларыбыз күңеленә хуш килер дип ышанабыз.

6. **Гамил Афзал**. Гомер кичүләре. – Казан: Рухият, 2000. – 560 б. ISBN 589706-005-3. Тираж 3000.
Татарстанның халык язучысы, Г.Тукай исемендәге Дәүләт премиясе лауреаты Гамил Афзал иҗатын укучы яхшы белә. Җыентыкка шагыйрь иҗатының иң яхшы үрнәкләре тупланды, шулай ук җәмгыятьтәге үзгәрешләр рухы белән сугарылган яңа шигырьләре дә урын алды.

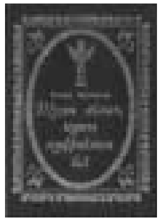

7. **Клара Булатова**. Шушы яктан, шушы туфрактан без. – Казан: Рухият, 2000. – 272 б.
ISBN 589706-023-1. Тираж 2000.
Укучыларыбызга тәкъдим ителгән бу китапта шагыйрәнең кырык еллык иҗаты – аның иң яхшы шигырьләре туплап бирелә.

8. **Флера Гыйззәтуллина**. Йөрәгемдә шаулый карурман. – Казан: Рухият, 2001. – 448 б.
ISBN 589706-024-X. Тираж 2000.
Дистәгә якын китап авторы Ф.Гиззатуллинаның жыентыгына төрле елларда иҗат иткән әсәрләре тупланган.

9. **Роберт Әхмәтҗан.** Җәяүле күбәләк. – Казан: «Рухият», 2001. – 432 бит.
ISBN 5-89706-033-9. Тираж 2000.
Җыентыкка күренекле шагыйрь, Г.Тукай исемендәге Дәүләт премиясе лауреаты (2001) Роберт Әхмәтҗановның төрле елларда иҗат ителгән сайланма шигырьләр тупланды.

10. **Мөдәррис Әгъләмов.** Кан тамырын кистем. – Казан: Рухият, 2001. – 656 б.
ISBN 5-89706-032-0. Тираж 2000.
Танылган шагыйрь М.Әгъламовның жыентыгына төрле елларда иҗат иткән шигырьләре һәм балладылары тупланган.

11. **Роберт Миннуллин.** Айның татлы яктысы. – Казан: «Рухият», 2001. – 384 бит.
ISBN 5-89706-016-9. Тираж 2000.
Күренекле шагыйрь, Г.Тукай исемендәге Дәүләт премиясе лауреаты Роберт Миннуллинның әлеге китабына төрле елларда язылган, халыкта киң танылу алган, җырлар булып та яңгыраган шигырьләр тупланган. Тоташ мәхәббәттән, сагыну-сагышлардан, җан әрнүләреннән, күңел моңсулыкларыннан, шатлык кичерешләреннән, өмет чаткыларыннан гына тора ул шигырьләр.

12. **Гарай Рахим.** Сабантуй моей мечты. – Казань: Рухият, 2003. – 416 с.
ISBN 5-89706-055-X. Тираж 2000 экз.
В сборник вошли стихотворения Гарая Рахима о Родине, любви, размышления о жизни, юмористические и сатрические стихи, переведенные с татарского языка разными авторами.

13. **Айдар Хәлим.** Тилергән сирень. – Казан: Рухият, 2003. – 608 б.
ISBN 5-89706-060-6. Тираж 2000 экз.
Бу җыентыкка шагыйрьнең кырык елда язылган шигырьләре, балладалары һәм поэмасы тупланган.

14. **Энҗе Мөэминова.** Еллар аша ... – Казан: Рухият, 2004. – 336 б. ISBN 5-89706-071-1. Тираж 1000 экз.
Шагыйрә Энҗе Мөэминованың «Еллар аша» дип исемләнгән шигъри җыентыгында 60 елдан артыкка сузылган иҗат гомерендә язылган әсәрләренең бер өлеше урын алган. Монда аның сугыш чоры лирикасы да, озак еллар мәктәптә укытучы булып эшләү дәверендә язылган шигырьләре дә. Халык арасында – авылда гомер кичергән Энҗе Мөэминованың иҗаты да халыкчан – үзе гади, үзе самими. Садә күңелгә ясалма хисләр, ясалма очынулар ят.

15. **Марсель Галиев.** Гомер бизмәне. – Казан: «Рухият», 2004. 384 бит. ISBN 5-89706-066-5. Тираж 1500.
Танылган шагыйрь, Татарстанның атказаган сәнгать эшлеклесе Марсель Галиевнең бу китабына лирик шигырьләр тупланган. Халкыбызның шанлы һәр данлы үткәне, ерак тарихтан алынган хикмәтле мизгелләр дә шагыйрь иҗатында табигый яңгыраш ала.

16. **Равил Фәйзуллин.** Калейдоскоп: Шигырьләр, поэмалар. – Казан: Рухият, 2004. – 640 б.
ISBN 5-89706-067-3. Тираж 1500 экз.
Җыентыкка Татарстанның халык шагыйре Равил Фәйзуллин-ның төрле елларда иҗат ителгән кыска шигырьләре, балалар өчен язылган әсәрләре һәм поэмалары тупланды.

17. **Әдип Маликов.** Җуелмас хәтер: Шигырьләр, поэмалар. – Казан: Рухият, 2004. – 304 б.
ISBN 5-89706-081-9. Тираж 1500 экз.
Әдип Маликов үзе кичергәнне, үзгенә үткәнне яза. Сахалинның көньягын һәм Курил утрауларында хезмәт итү яшь шагыйрьгә чыныгу бирә, аның киләчәктә иҗатына этәргеч ясый. Илле елдан артык Әлмәттә, нефть мәйданнарында байлык чыгаручылар һәм төзүчеләр белән аралашып, дуслашып яшәгән язучының геройлары чын күңелдән ярата да, нәфрәтләнә дә һәм мавыгып яши дә беләләр. Болар укучыны битараф калдырмас дип ышанабыз.

18. **Эльмира Шәрифуллина.** Сөюемнән мин бер чибәр идем...: Шигырьләр, поэмалар. – Казан: Рухият, 2005. – 528 б. ISBN 5-89706-081-9. Тираж 2000 экз.
Танылган шагыйрә Э.Шарифуллинаның жыентыгына төрле елларда иҗат иткән әсәрләре тупланган.

19. **Рәдиф Гаташ.** Мәңгелек сусау (Хиссият аятьләре): Шигырьләр, газәлләр, робагыйлар – Казан: Рухият, 2005. – 512 б. ISBN 5-89706-086-Х. Тираж 1200 экз.
Күренекле шагыйрь Рәдиф Гаташның бу китабын «шигъри-хисси» роман дип тә атап була: аның лирик-романтик герое гомере буе «мәңгелек белән сөйләшә», янып-сусап, Бәхет, Матурлык эзли, Мәхәббәт һәм туган халкы, Әнкә теле турында уйларын бүленмәс дога – бербөтен җыр санап яши.

20. **Наис Гамбәр.** Ачык калган тәрәзәм...: Шигырьләр. – Казан: Рухият, 2006. – 208 б. ISBN 5-89706-094-0. Тираж 1000 экз.
Наис Гамбәр соңгы еллар шигъриятендә үзенең почерк-стиле, дөньяны фәлсәфи-сурәтле күзаллавы белән аерылып торган талантлы шагыйрь иде. Тәкъдим ителә торган бу җыентыгы аның моңа кадәр дөнья күргән ике китабында һәм көндәлек матбугатта басылган шигъри бәйләмнәреннән сайлап төзелде. Китап, һичшиксез, нечкә зәвыклы шигърият сөючеләргә матур бүләк булачак дип ышанабыз.

ПОЭЗИЯ

1. **Әнәс Исхаков**. Бу дөнья нигә уйчан? – Казан: Рухият, 1999. – 128 б. ISBN 589706-011-8. Тираж 1000 экз.
Ошбу җыентыкка Азнакай шәһәре һәм районы хакиме, Татарстан халык депутаты Әнәс Исхаковның зирәк уй-фикерләрен, кайнар хисләрен белдерүче шигырьләре тупланган.

2. **Фәүзия Мөхәмәтова**. Сиңа дигән җырым. – Казан: Рухият, 2000. – 160 б. ISBN 589706-019-3. Тираж 1000 экз.
Бу җыентык – Нурлат төбәгендә яшәүче һәм иҗат итүче, кулы шәфкатьлелеккә манчылган, күңеле якты уй-хисләрдән нурланган Фәүзия Мөхәммәтованың тәүге китабы.

3. **Син дә шагыйрь, мин дә шагыйрь**. (Төзүче – И.Бәдретдинов). Казан: Рухият, 2001. – 432 б. ISBN 5-89706-037-1. Тираж 2000.
Бу җыентыкка Татарстанның Көньяк-көнчыгышында яшәүче шагыйрьләрнең иҗаты туплап бирелде.

4. **Евгений Поспелов**. Вполголоса. – Казань: Рухият, 2001. – 272 с.
ISBN 589706-031-2. Тираж 2000 экз.
В книгу Евгения Поспелова «Вполголоса» собраны стихи, которые писались на протяжении десяти лет.

5. **Марсель Сираҗиев.** Фәрештәләр ни уйлый? – Казан: «Рухият», 2002. – 128 бит.
ISBN 5-89706-043-6. Тираж 1000.
Бу китапта шигырьләр, юморескалар, пьесалар урын алган.

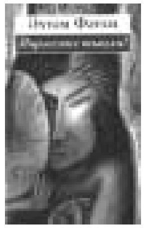

6. **Әхтәм Фәтхи**. Йөрәгемне тыңла! – Казан, 2002. – 224 б.
ISBN 5-89706-042-8. Тираж 1000.
Җыентыкка кергән әсәрләрнең күпчелеге халыкның бәгърен әрнеткән мәсьәләләргә багышланган, шагыйрь адәм баласының тормыш юлында, яшәешендә очрый торган катлаулы проблемаларның күбесенә җавап эзли, укучыны да эзләнергә чакыра.

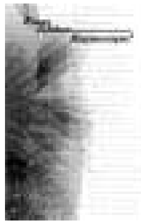

7. **Рәшит Шиһап**. Ишетәсеңме? – Казань: Рухият, 2002. – 320 б.
ISBN 5-89706-043-6. Тираж 1000.
Шагыйрь Рәшит Шиһап шигырьләрендә бүгенге яшәү, хәзерге чынбарлык тудырган күп санлы драматик кичерешләр, хисләр, уйлар...

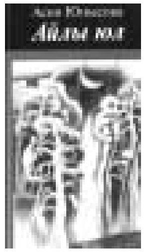

8. **Асия Юнысова**. Айлы юл. – Казан: Рухият, 2002. – 192 б.
ISBN 589706-046-0. Тираж 2000 экз.
Шагыйрә А.Юнысованың жыентыгына төрле елларда иҗат иткән әсәрләре тупланган.

9. **Фәнис Яруллин**. Шәфәкъ вакыты. – Казан: Рухият, 2002. – 384 б.
ISBN 589706-059-2. Тираж 2000.
Автор бу китапка кергән әсәрдәрендә дә, үзенә тугры калып, мәхәббәт, тормыш фәлсәфәсе, яшәү мәгънәсе, кыскасы, һәрберебезнең күңелен борчыган мәсьәләләрне шигъриятнең якты образларына төреп, һәр вакыйганы үз йөрәге аша уздыргач кына укучыларга тәкъдим итә.

10. **Галимҗан Гыйльманов.** Күңелем сурәте. – Казан: «Рухият», 2003. 480 бит. ISBN 5-89706-057-6. Тираж 2000.
Әдәбиятчы, язучы, балалар әдибе Галимҗан Гыйльмановның шигъри лирикасы тулысынча кешенең күңел дөньясы белән бәйләнгән. Ул узенең йөрәгендә туып, күңелендә чыныккан ихлас хисләрен үзе кебек ук сагышлы һәм ихлас укучылар белән уртаклашырга тели. Авылча самимилек, туган нигезгә тугрылык, яшәү мәгънәсе, хәтер, тәкьдир, мәхәббәт кебек төшенчәләрне күңелендәге якты сагышы аша үткәреп яшәгән бу каләм иясенең татар шигъриятендә үз урыны бар.

11. **Нәкыйп Каштанов**. Язмыш орчыгы. – Казан: Рухият, 2003. – 160 б.
ISBN 589706-020-7. Тираж 2000 экз.

12. **Сәрия Вильданова.** Жил тавышы. – Казан: Рухият, 2003. – 176 б.
ISBN 5-89706-062-2. Тираж 1000 экз.
С.Вильданованың беренче мөстәкыйль җыентыгына төрле елларда иҗат иткән шигырьләре, җырлары тупланган.

13. **Ләйсән Кәшфи.** Авыл кызы. Шигырьләр. – Казан: «Рухият» нәшрияты, 2003. – 208 бит.
ISBN 5-89706-061-4. Тираж 1500.
Шагыйрә Ләйсән Кәшфинең бужыентыгында мәхәббәт хисләре, фәлсәфи уйланулар, табигать хозурлыгы – шигырьләрнең төп сулышын билгели.

14. **Валентин Ярюхин**. С точки зрения птиц. – Казань: Рухият, 2004. – 192 с.
ISBN 589706-078-9. Тираж 500.
В сборник казанского поэта В.Ярюхина собраны произведения, написанные в разные годы.

15. **Рәмзия Габделхакова.** Көзге яшен. – Казан: Рухият, 2005. – 224 б.
ISBN 5-89706-083-5. Тираж 500 экз.
Рәмзия Габделхакованың шигъри җыентыгына тормыш гаме, кеше язмышы һәм яшәү матурлыгы хакындагы лирик әсәрләре тупланган.

16. **Дмитрий Матвеев**. Это все Россиею зовется. – Казань: Рухият, 2005. – 144 с.
ISBN 589706-087-8. Тираж 1000.

17. **Сания Ахтямова**. Яз сафлыгы көзләрдә. – Казан: Рухият, 2005. – 128 с.
ISBN 589706-091-6. Тираж 800 экз.
Шагыйрәнең беренче җыентыгында сагышлы, моңсу хисләр дә, дәртле-өметле тойгылар да җитәрлек. Бу мөлаем хисләр укучыны гомер көзләрендә дә язны тоярга, тирән сагышта да өметләнергә, яратырга-сөяргә өйрәтәләр.

18. **«Рәхмәт җыры – Песнь благодарности»**. – Казань: Рухият, 2005. – 128 с. ISBN 589706-088-6.
Тираж 1000.
Сара Садыйкованы композитор буларак халык яхшы белә. Ә менә аның шигырьләр дә язганын, могаен, беркем дә белмәгәндер. Җанында кайнаган хисләрен ул еш кына шигырь юлларына сала торган булган.

19. **Яшь дулкын=Новая литературная волна**. – Казань: Рухият, 2006. – 360 с.
ISBN 589706-097-5. Тираж 1500.
Җыентыкка «Татнефть» ААҖнең «Рухият» яңарыш фонды оештырган һәвәскәр иҗатчылар конкурсында катнашкан иң яхшы әдәби әсәрләр тупланды. Бу авторларның барысын да бер нәрсә берләштерә – алар республикабызның нефть төбәгендә туып үскәннәр, бүгенге көндә дә шул төбәктә яшиләр, укыйлар һәм хезмәт итәләр.

20. **Рөстәм Закуанов**. Яшәү мәгънәсе. – Казан: Рухият, 2007. – 128 б. ISBN 978-5-89706-102-0.
Тираж 1000.
Р.Зәкуанов шигърияткә тәүге адымнарын ясый. Һәр нәрсәгә үз карашы, әйтер сүзе булган ир-егетнең беренче каләм тибрәтүләре укучылар күңелендә үз урынын табар дип уйлыйбыз.

20. **Нәфисә Сабирҗанова**. Кузгалуы кирәк күңелнең. – Казан: Рухият, 2007. – 160 б. ISBN 978-5-89706-107-5.
Тираж 1000.
Нәфисә Сабирҗанованың тәүге җыентыгында укучыны чын шагыйрьләргә хас язмыш гаме, ихлас, халыкчан хис-тойгылар һәм хатын-кызларга гына хас якты күңел моңы җәлеп итәр дип ышанабыз.

IV. ПРОЗА

1. **Фәнис Яруллин**. Яралы язмышлар==Былинка на ветру==The Ways of Fate. – Казан: Рухият, 2000. – 440 б. ISBN 589706-021-5. (На татарском, русском и английском языках). Тираж 4000.
Бу әсәрнең геройлары гадәти язмышлы кешеләр генә түгел. Монда яралы җаннарның тормыш төбеннән аваз салуы, яшәү белән үлемнең тартышуы, мәрхәмәт белән явызлыкның гел янәшә йөрүе, кыскасы, күңелебезгә оялаган түбәнлек белән олылык хисләренең көрәше ятимнәр җаны аша уздырылып сурәтләнә. Ачыдан ачы – ятимлек ачы, татлыдан татлы – ата-ана назы татлы. Шушы гыйбарә геройлар күңеленә үтеп керергә ачкыч булып тора.
Герои этой книги – люди непростой судьбы. Им выпала самая сильная и неизбывная боль – боль сиротства... Однако это жизненное испытание их не сломило, ибо все же было кому утереть их детские слезы. Первые уроки доброты и сострадания они получили от простой трудолюбивой татарской женщины. Знакомство с ней убеждает, что есть узы покрепче кровного родства, а вместе с этим, чувство горечи и тревоги за судьбу воспитанников Минлегуль алы уступает место Надежде...

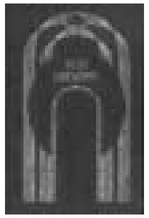

2–4. **Флүс Латыйфи.** Сайланма әсәрләр. I–III томнар. – Казан, 2001.
I том. ISBN 5-89706-035-5. Тираж 3000 экз.
II том. ISBN 5-89706-029-2. Тираж 3000 экз.
III том. ISBN 5-89706-038-X. Тираж 3000 экз.
Танылган язучы Флүс Латыйфиның өч китаптан торган «Сайланма әсәрләре»нә «Хыянәт» романы, «Бәйсез этләрне атарга» роман-нәсере, «Ишелеп төшкән бәхет» романы, «Тамга», «Игезәкләр», «Соңгы кисәтү», «Ак-карага тимәскә» повесте, төрле елларда язылган хикәяләре, очерклары, әдәби-публицистик язмалары тупланды.

5. **Әдип Маликов**. Гомер мизгелләре. – Казан: Рухият, 2001. – 400 б.
ISBN 5-89706-035-5. Тираж 3000.
«Гомер мизгелләре» гаилә тормышын гына үз эченә алмый. Аның офыклары киң.
Әсәр укучыбызны хәзерге заманның әдәби һәм хезмәт мохите белән таныштыра. Ул Девон якларындагы тарихи һәм бөек үзгәрешләрне күзалларга ярдәм итәр.
Шушы төбәктә үсеп чыккан күренекле язучылары, атаклы артистлары, композиторлары һәм рәссамнары белән нефтьчеләребез хаклы рәвештә горурлана.
Шулар арасында – иҗат гомерен илаһи шигърияткә багышлаган гаҗәеп шәхес – шагыйрь, прозаик, тарихчы-педагог һәм җәмәгать эшлеклесе Саҗидә Сөләйманова. Документаль повесть аның истәлегенә багышланган.

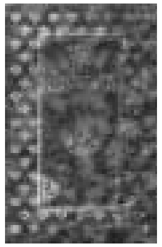

6–9. **Нур Әхмәдиев.** Сайланма әсәрләр. I–IV томнар. – Казан. – Рухият.
I том. 2001. – 560 б. ISBN 5-89706-034-7. Тираж 2000 экз.
II том. 2002. – 464 б. ISBN 5-89706-041-X. Тираж 2000 экз.
III том. 2002. – 464 б. ISBN 5-89706-051-7. Тираж 2000 экз.
IV том. 2003. – 368 б. ISBN 5-89706-056-8. Тираж 2000 экз.
Нур Әхмәдиевнең «Сайланма әсәрләр»енең I китабында төрле елларда иҗат ителгән шигырьләре, поэмалары, балладалары тупланды. Еллары билгесез шигырьләр «Төрле еллар дәфтәреннән» дигән баш астында китапның ахырында урын алды.
II томда укучыларга авторның төрле елларда балалар өчен иҗат ителгән шигырьләре һәм хикәяләре, табышмаклары һәм әкиятләре, поэмалары һәм повестьлары тәкъдим ителә.

III томга төрле елларда язылган лирик, юмористик һәм сатирик хикәяләре, юморескалары, маҗаралы повесть һәм «Кышның унҗиде мизгеле» дигән юлъязмасы керде.
IV томда «Гречанка», «Амбирак, яки кара каен кыйссасы» повестьлары һәм «Кайту» дигән хыялый киносценарий урнаштырылды.

10. **Мусагит Хабибуллин.** Кубрат-хан. – Казань: «Рухият», 2002. – 616 с., с илл. ISBN 5-89706-050-9. Тираж 5000 экз.

События исторического романа татарского писателя М.Хабибуллина «Кубрат-хан» относятся к середине VII века. В этот период обострились отношения между хазарами и Великой Булгарией, продолжалась экспансия Византии на восток. Кубрат-хан и возглавляемый им племенной союз булгар в приазовскких степях и Нижнем Поволжье оказались в трудном положении. Как спасти созданную огромными трудами и жертвами Великую Булгарию – об этом рассказывается в романе.

11. **Заһид Фәйзи. Чүплектә. –** Казан: Рухият, 2002. – 432 б.
ISBN 5-89706-049-5. Тираж 3000 экз.

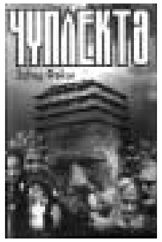

Җыентыкка кергән әсәрләрдә ил-көндә барган катлаулы процесслар белән бергә кешеләрнең характеры, рухи дөньясы һәм әхлагы үзгәргәнне күрәсең. Бу исә күзгә ташланып торган фактлар аша гына түгел, ә персонажларның төрле ситуацияләрдә кылган эшләре-гамәлләре, фәлсәфи-психологик кичерешләре һәм тирән мәхәббәт тойгылары аша сурәтләнә.

12. **Клара Булатова**. Яшел каләм. – Казан: Рухият, 2003. – 160 б. ISBN 589706-020-7. Тираж 2000 экз.

Танылган шагыйрә Клара Булатованыц җыр кебек бер укуда хәтердә кала торган шигырьләрен безнең замандашлар яттан белә, аның үзенә дә, иҗатына да мөкиббән. Ул чечмә әсәрләр дә иҗат итә. Бу китапта укучыларга аның хикәяләре, повестьлары һәм Х.Туфан турындагы истәлеге тәкъдим ителә.

13. **Туфан Миңнуллин.** Татарның бер баласы. – Казан: Рухият, 2003. – 408 б.
ISBN 5-89706-058-4. Тираж 2000 экз.

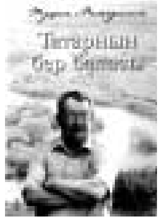

Татарның бер баласы буларак Т.Миңнуллин үзе турында сөйли икән, бу аның шәхси тормышы гына түгел. Күпләр үткән уртак язмышлар бу китапта.

14. **Бәдретдинов И.З.** Салмак кына, сайлап кына. – Казан. – Рухият, 2003. – 272 б.
ISBN 5-89706-063-0. Тираж 1000 экз.
Укучыларга журналист, шагыйрь, прозаик И.Бәдретдиновның төрле жанрдан иң яхшы әсәрләре тәкъдим ителә.

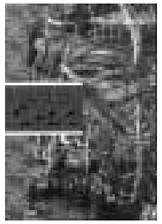

15–19. **Миргазиян Юныс.** Әсәрләр алты томда. I–VI томнар. – Казан: Рухият.
I том. 2003. 584 бит. ISBN 5-89706-052-5. Тираж 3000 экз.
II том. 2003. 584 бит. ISBN 5-89706-053-3. Тираж 3000 экз.
III том. 2005. 640 бит. ISBN 5-89706-084-3. Тираж 1000 экз.
IV том. 2006. 648 бит. ISBN 5-89706-096-7. Тираж 1000 экз.
V том. 2007. 584 бит. ISBN 978-5-89706-103-7. Тираж 1500 экз.
Күренекле әдип Миргазиян Юнысның беренче томына башлангыч чорда иҗат ителгән хикәя, новеллалары, юльязмалары, повестьлары туплап бирелә.
II томда укучыларга авторның «Тозлы җил», «Теләп алынган давыл» һәм «Таңда Босфор аша» исемле повестьларны үз эченә алган «Дөнья гизү» трилогиясе тәкъдим ителә.
III том «Юлда уйланулар» өч әсәрне берләштерә: «Вавилон елгалары», «Европа ат сагына», «Соңгы сулыш».
IV томга «Без – коллар» (1983–2005) романы, «Җиде могҗиза» (1995) повесте һәм 1989–1993 елларда язылган публицистика мәкаләләре тупланды.
V томга «Иман үче» (1997), «Исраф хәзинәләр дөньясында» повестьлары һәм 1990–2000 елларда язылган публицистик мәкаләләре тупланды.

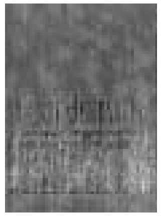

20. **Марат Әмирханов.** Сайланма әсәрләр. – Казан. – Рухият, 2004. – 648 б.
ISBN 5-89706-072-X. Тираж 1000 экз.
Язучы Марат Әмирхановның бу китабында роман һәм повестьлары тупланган.

21. **Ганиев Азат.** Су Сылу.– Казан: Рухият, 2004. – 304 б.
ISBN 5-89706-077-0. Тираж 800 экз.
Язучы Азат Ганиевның бу китабында повестьлары һәм хикәяләре тупланган.

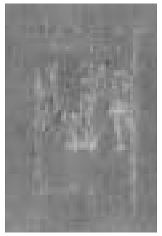

22. **Махмут Хасанов.** Весенняя зарница. (Роман, перевод с татарского языка) – Казань: «Рухият», 2004. – 352 с. ISBN 5-89706-073-8. Тираж 500.

23. **Маликова Мәдинә.** Югалган якутлар: Повестьлар, пьесалар. – Казан: Рухият нәшрияты, 2004. – 400 б.
ISBN 5-89706-075-4. Тираж 1000 экз.
Бу китап сөю турында, сөйгәненә илтә торган юллар турында. Илләр-кыйтгалар арасын очкычларда очып кына узып булган бу заманда нигә шулай сикәлтәле икән йөрәкләрдән йөрәкләргә илтә торган сукмаклар? Алардан бәргәләнеп-кыйналып барганда, башкаларның да язмышын имгәтмибезме без? Бу әсәрләрдә тасвирланган заман кешеләренең кичерешләре шул турыда уйландыра.

24. **Каюмова Дибәҗә.** Буранлы юллар. Повестьлар, хикәяләр. – Казан: Рухият, 2004. –
384 б. ISBN 5-89706-079-7. Тираж 500 экз.
Дибәҗә Каюмованың бу китабына соңгы елларда иҗат иткән проза әсәрләре керде. Авторның, һәрвакыттагыча, геройларының холык-фигыльләрен, кичерешләрен үз күңеле аша кичереп, йөрәге аша уздырып язган бу әсәрләрен укучы яратып каршылар, дип уйлыйбыз.

25. **Рәфкать Кәрами.** Мәхәббәт бураннары: Повестьлар – Казан: Рухият, 2004. – 416 б. ISBN 5-89706-0773-8. Тираж 800 экз.
Бу җыентыкка күренекле язучы Рәфкать Кәраминең чирек гасыр дәвамында иҗат иткән мәгълүм повестьлары тупланды. Автор аларда илебез сагында торучы совет офицерының авыр һәм мактаулы хезмәте («Капитан Хакимов»), җинаятьчелеккә каршы көрәш («Дүрт кешелек каюта»), җәмәгать манфагатен онытып мал артыннан гына куу («Кичке уйлар»), янә дә бүтән рухи гариплекләр турында сөйли. Китапта укучыларың яраткан темасы мәхәббәткә зур урын бирелгән.

26. **Юныс Әминов.** Кичеккән тәүбә: Пьесалар. – Казан: Рухият, 2004. – 344 б. ISBN 5-89706-080-0. Тираж 400 экз.
Танылган драматург Юныс Әминовның (1921–1982) бу китабына нигездә гомеренең соңгы елларында иҗат ителгән сәхнә әсәрләре кертелде. Әлеге драма һәм комедияләрдә тормышның тәрбияви яктан әһәмияткә ия күренешләре үзәккә алына, әсәрләр кызыксынып укыла, кешенең рухи дөньясына көчле тәэсир итә.

27. **Мирхәйдәров Рауль.** Кара аксөякләр: Роман, повесть, әңгәмә. – Казан: Рухият, 2005. – 472 б. ISBN 5-89706-085-1. Тираж 1000 экз.
«Кара аксөякләр» – шул исемдәге мәшһүр сериягә караган романнарның берсе. Әлеге сериягә шулай ук «Җәяүле сәйран», «Кытай императорының сыңары», «Мин хөкем итәм», «Һәрнәрсәгә – акчалата» романнары да керә.
Бу романнар безнең тормышыбызга, хакимиятнең югары эшелоннары, спецслужбалары турында биниһая күләмле фактик материалга нигезләнеп язылган беренче социаль-политик детективлар булдылар. Юкка гына чит ил матбугаты Р.Мирхәйдәровны «мафияне өйрәнүче» дип атамый...

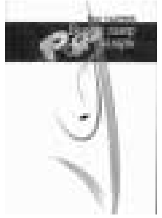

28. **Фоат Садриев.** Безнең гомер язлары: драмалар һәм комедияләр. – Казан: Рухият, 2005. – 408 б.
ISBN 5-89706-090-8. Тираж 800 экз.
Татарстанның атказанган сәнгать эшлеклесе Ф.Садриев – ике дистәгә якын драма һәм комедия авыторы. Бу җыентыкка аның нигездә соңгы елларда иҗат ителгән һәм сәхнәләштерелгән әсәрләре тупланды.

29. **Әхәт Сәфиуллин**. Җиденче буын: юмористик һәм сатирик хикәяләр. – Казан: Рухият, 2006. – 392 б. ISBN 5-89706-095-9. Тираж 1000 экз.
Авторның бу китабына тормышыбызның төрле яклары җылы юмор, чәнечкеле тел, усал сатира белән сурәтләнгән, вакыйга кылынган хикәяләре, сәхнәви монологлары, памфлет һәм фельетоннары тупланган.

30. **Талгат Нәҗмиев.** Саба ягы – шөһрәтле як. – Казан: Рухият, 2007. – 616 бит.
ISBN 978-5-89706-101-3. Тираж 1500 экз.
Бу китапка язучы-публицистТәлгат Нәҗмиевның «Саба мәзәкләре» (1999), «Тагын... Саба мәзәкләре» (2001), «Тагын... тагын... Саба мәзәкләре» (2004) җыентыкларына кергән тарихи һәм кызыклы хикәя-миниатюралары, хикмәтләре тупланды.

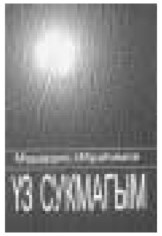

31. **Мөдәррис Ибраһимов.** Үз сукмагым. – Казан: Рухият, 2007. – 192 бит. ISBN 978-5-89706-104-4. Тираж 1000 экз.
Кызыклы һәм гыйбрәтле вакыйгаларга бай гомер юлы узган, әмма кешеләргә һаман якты күз белән караган һәм олы ышаныч баглаган көчле шәхесләр белән очрашу һәрвакыт онытылмас тәэсир калдыра. Сез кулыгызга алган бу китап – әнә шундый тирән мәгънәле очрашу ул. Бирегә кергән әсәрләрне укып, сез күңелегезне баетырсыз, рухыгызны көчәйтерсез һәм, әлбәттә, сезнең йөрәгегездә өлкән яшьтәге авторга карата олы рәхмәт хисләре туар.

32. **Марсель Галиев.** Көлә беләсеңме?: Көлкеле хикәяләр, мәзәк хәлләр, елмаюлы истәлекләр. – Казан: Рухият, 2007. – 320 бит. ISBN 978-5-89706-108-2. Тираж 1500 экз.
М.Галиевның бу җыентыгына төрле елларда язылган көлкеле хикәяләр тупланды. Җиңел, йөгерек тел делән иҗат ителгән бу хикәяләрдә халкыбызның мәзәккә, хикмәткә бай булуы, яшәүдән тәм таба белүе, уенчак холкы чагыла.
Китапта шулай ук язучы, сәнгать кешеләре хакында мәзәк хәлләр, елмаюлы истәлекләрдә урын алды.

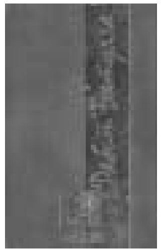

33. **Рабит Батулла.** Урыннары җәннәтә булсын: мәрхүм шәхесләребез турында мәрсияләр, хатирәләр. – Казан: Рухият, 2007. – 992 бит. ISBN 978-5-89706-109-9. Тираж 1500 экз.
Әкиятче, хикәяче, мәзәкче, драматург, сценарист, тәрҗемәче, тарихи кыйссалар иҗат итүче әдип Мөхлисулла углы Рабит Батулла олуг шәхесләребез турында нәсер-хатирәләр дә терки барган кеше. Бу хатирәләрнең кайсы магнитофонга, кайсысы куен дәфтәренә язылган, кайсысы видеотасмага төшерелгән. Атаклы шәхесләребез турындагы еллар буе тупланган шушы кадерле хатирәләр, мәрсияләр, ниһаять, бер китап рәвешенә китерелде. Әдәбиятчылар, укучылар, галимнәр һәм китап сөючеләр өчен монда бик күп тарихи мәгълүмат тупланган. Үзенә күрә бу кыйммәтле энциклопедия.

VI. ДЕТСКАЯ ЛИТЕРАТУРА

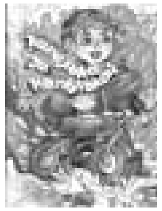

1. **Дмитрий Матвеев**. Капелька за капелькой. – Казань: Рухият, 1998. – 40 с.
ISBN 589706-007-Х. Тираж 5000.

2. **Марсель Галиев**. Шүрәле гаеплеме?=Виноват ли Шурале? – Казан: Рухият, 2001

3. **Альберт Хәсәнов**. Яратмый мөмкин түгел... (Нәни дусларыма зур бүләк). – Казан: Рухият, 2001. – 200 б. ISBN 5-89706-029-0. Тираж 3000 экз.
Бу китаптагы хикәяләр, чыннан да, нәни дусларга зур бүләк. Әлеге бүләк табигатькә, киек-җанварга, тормышыбызга мәхәббәт белән сурәтләнгән, һәм бик тә маҗаралы, гади, табигый вакыйгалардан тора. Автор аларны үз тормышыннан, үз тәҗрибәсеннән, үз күзәтүләреннән чыгып тасвирлаган.

4. **Владимир Паркаев**. Родом из бараков. – Казань: Рухият, 2001. – 384 с.
ISBN 5-89706-029-2. Тираж 2000.
Автор пишет о своем далеком увлекательном детстве.

5. **Роза Хафизова**. Ачылмаган серлләр: Хикәяләр. – Казан: Рухият, 2004. – 176 б.
ISBN 589706-068-1. Тираж 1500 экз.
Язучы Р.Хафизованың җыентыгына төрле елларда иҗат ителгән хикәяләре тупланган.

6. **Табылдык.** – Казан: Рухият, 2007. – 208 бит.
ISBN 978-5-89706-110-5. Тираж 1500 экз.

VII. МУЗЫКАЛЬНЫЕ ПРОИЗВЕДЕНИЯ

1. **Луиза Батыр-Булгари. Хәрефле шакмаклар.** – Казан: «Рухият», 1997. – 132 б. Тираж 5000 экз.

2. **Без дөнья балалары = мы дети мира.** – Казан: «Рухият», 2001. – 68 б.
ISBN 5-89706-026-6. Тираж 2000.
Бу җыентыкта нефть төбәге композиторларының балалар өчен язылган җырлары тупланган.

3. **Разил Вәлиев.** Ядкарь // Җырлар, фотоиллюстрацияләр белән. – Казан: Рухият, 2005. – 168 б. ISBN 5-89706-089-4. Тираж 2000.

4. **Әнвәр Шәрәфиев.** Сандугачкай = Соловушка // Балалар өчен фортепиано пьесалары. – Казан: Рухият, 2006. – 76 б. Тираж 2000.
Күренекле композитор, педагог, Татарстанның атказанган сәнгать эшлеклесе Әнвәр Шәрәфиевның бу җыентыгына балалар өчен язылган сайланма әсәрләре тупланды.

Издательство
Фонда духовного возрождения «Рухият»

Адрес издательства:
г. Казань, ул. Солдатская, 8-306 тел./факс (843) 518-74-02
г. Альметьевск, ул. Заслонова, 20-407
тел./факс: (88553) 37-39-51, 25-36-11.
ruhiat@mail.ru; ruhiat@mail.tatais.ru

Формат 60x84 1/16. Бумага офсетная. Гарнитура Times NR
Печать офсетная. Печатных листов 2.
Тираж 1000 экз. Зак. №

Отпечатано в ОАО ПИК «Идел-Пресс».
420066, г. Казань, ул. Декабристов, 2